

Lausuma

7.5.2026

VN/27948/2025
VN/27948/2025-VNK-75

Lausuma valtionhallinnon sisäisten tarkastajien keskittäminen yhteen organisaatioon sekä sisäistä valvontaa koskevien säännösten muutostarpeiden arviointiin nimetyn selvitysryhmän loppuraporttiin

Valtionhallinnon sisäisten tarkastajien keskittäminen yhteen organisaatioon sekä sisäistä valvontaa koskevien muutostarpeiden arviointiin nimetyn selvitysryhmän jäsenenä esitän seuraavat lausumat loppuraporttiin liitettäväksi.

1. Loppuraportissa ehdotetaan talousarviolailloja säädettäväksi valtionvarainministeriön valtionvarain controller toiminnolle (VVC) toimivalta antaa määräyksiä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapojen yksityiskohdista (loppuraportin ehdotus valtion talousarviolaki 24 b § 4 mom.) että sisäisen tarkastuksen menettelytapojen yksityiskohdista (loppuraportin ehdotus valtion talousarviolaki 24 b1 § 4 mom.). Säädöstasolla tulee tällöin luoda mekanismi, jolla varmistetaan, että valtionvarain controller toiminnossa ns. sisäisen valvonnan kolmen linjan mallin (VM 2024/50, Sisäinen valvonta valtionhallinnossa, s. 25) mukaisen 2. linjan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan määräysten valmistelijoiden ja ns. 3. linjan riippumattoman sisäisen tarkastuksen määräysten valmistelijoiden välissä on sisäisen tarkastuksen riippumattomuuden turvaava "palomuri" eikä viranhaltijoilla ole päällekkäisiä rooleja näiden määräysten valmistelussa. Mielestäni selvitysryhmässä ei säädöstekstien valmistelussa selvitetty tätä riskiä riittävästi. OECD on Suomea koskeneessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmän arvioinnissa kiinnittänyt huomiota sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä sisäisen tarkastuksen roolien epäselvyyteen.
2. Sisäistä tarkastusta koskevissa kehittämistoimenpiteissä tulee mielestäni huomioida korruption vastaisen strategian toimeenpanosuunnitelman osaselvityksenä laaditussa "Sisäisen tarkastuksen organisatorisen riippumattomuuden vahvistaminen valtionhallinnossa" (Valtionvarainministeriö, Sisäisen tarkastuksen jaosto 8.6.2023. s. 41) muistossa huomiona 17 esitetty sisäisen tarkastuksen jaoston asema sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan yhteydessä sekä muita vaihtoehtoisia toimintatapoja -selvityksen laatiminen riippumattoman tahon toimesta. Selvitysryhmässä ei selvitetty sisäisen tarkastuksen jaoston asemaa ja sen riippumattomuuden vahvistamista riittävästi, vaikka siihen liittyviä kehittämistarpeita on tunnistettu jo ennen OECD:n arviointia.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vnk@gov.fi

3. Keskeinen sisäisen tarkastuksen konkreettinen tarkastustyömenetelmien kehittämistoimenpide on ammatillaisen sisäisen tarkastuksen hallintaohjelmiston (AMS, Audit Management System) käyttöönotto laajemmin ministeriöissä ja niiden hallinnonalojen virastojen sisäisissä tarkastuksissa. Sillä voidaan tehokkaasti toimeenpanna yhtenäisiä julkishallinnon tarkastusmetodologioiden mukaisia toimintatapoja ja työmenetelmiä sekä varmentaa sisäisen tarkastuksen laatua. Tällä digitalisaatiota hyödyntävällä toimenpiteellä voidaan nopeasti ja kustannustehokkaasti toimeenpanna OECD:n suosituksia valtionhallinnon sisäisen tarkastuksen kehittämiseksi, lisätä sisäisen tarkastuksen tuottavuutta ja laatua sekä vähentää hallinnollista taakkaa sisäisen tarkastuksen järjestämisen hajautetussa toimintamallissa.

Tarkastusneuvos

Mikko Helkiö
Auktorisoitu JHT/HT-tilintarkastaja
Sertifioitu CIA, CGAP, CRMA, CCSA sisäinen tarkastaja

Jakelu Selvitysryhmän puheenjohtaja

VN/27948/2025-VNK-75

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: